

ΤΕΥΧΟΣ Γ. & Δ.

ΘΡΑΚΙΚΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΙΔΡΥΘΕΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
"ΘΡΑΚΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ,"

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΣΟΥΝΤΑΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΑΡΙΣΤ. ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ

ΣΤΙΛΠ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΝΕΠ. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

ΠΟΛΥΔ. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ

ΘΡΑΚΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ — ΜΕΓΑΡΟΝ ΤΟΥΡΙΣΤ — ΒΟΥΛΗΣ 18

1928

ΔΗΜ. ΛΟΥΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΑΤΕΡ - ΙΑΚΩΒΟΣ Ο ΝΕΟΣ ΠΟΥ ΤΕΛΕΙΩΣΕ ΜΑΡΤΥΡΙΚΑ ΣΤΟ ΔΙΑΥΜΟΤΕΙΧΟ ΤΟ 1520

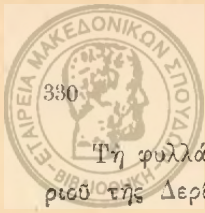
Στό διαλυμένο τώρα μοναστήρι της Δερβέκιστας—(Τριχωνίδα της Αιτωλίας)—βρίσκονταν τρεις χειρόγραφες φυλλάδες του Ἁγίου Ἰακώβου. Τὸν καιρὸ πού διαλύονταν τὰ μοναστήρια πήραν κι αὐτὲς ὄρομο, ὅπως καὶ τ' ἄλλα πολλὰ βιβλία τῆς βιβλιοθήκης του. Χάρη στὴν τιμὴ πού ἀπολάβει ὁ νέος αὐτὸς Ἅγιος στὰ χωριά τοῦ Ἀπόκουρου, καὶ τὰ τρία αὐτὰ χειρόγραφα γλύτωσαν. Τὰ δυὸ ἔπεσαν στὰ χέρια μου καὶ τὰχῶς τὸ τρίτο ξεθωριασμένο καὶ σὲ λίγα φύλλα περιωμένο, τὸ εἶδα δῶ κι εἵκοσι πέντε χρόνια στὰ χέρια ἐνοῦ χωριάτη ἀπ' τὴ Δερβέκιστα. Ποιὸς ξέρει τῶρα τί ἔχει γίνει.

Ἡ πιὸ ὁμορφογραμμένη φυλλάδα, (σχῆμα ὄγδοο), ἀντιγράφηκε σὲ χαρτὶ τὸ 1824 ἀπὸ παλιότερο χειρόγραφο. Ἔτσι γράφει ὁ ἀντιγραφέας κάτω ἀπ' τὴ σκιτσογραφία τῶν ἁγίων Ἰακώβου, Ἰακώβου καὶ Διονυσίου στὸ πρῶτο φύλλο. Ἔχει τὴν ἀκολουθία, τὸ συναξάρι καὶ τὸ «βίο καὶ πολιτεία τοῦ δσιομάρτυρος Ἰακώβου». Συγγραφέας τοῦ βιβλίου εἶναι κάποιος Παναγιώτης ὑποψήφιος καλόγερος στ' Ἅγιον ὄρος. Τὸ γράφει ὁ ἴδιος στὸ τριαντατριᾶστιχο ποίημα πού σύνταξε στὰ τελευταῖα τοῦ «βίου» :

« Κάμὲ πάτερ σύνταξον τοῖς σὲ ὕμνοισι »
« Παναγιώτην σὸν θύτην ραδοβεδύτην » ¹⁾

.....
.....
« Καὶ βουλὴν ἐμήν, ἀγαθῶς περαιῶσαι »,
« Τὸ τῶν μοναχῶν τὸ σχῆμα ἐνδυθῆναι » κ.τ.λ.

¹⁾ Ἄπ' τὸ Ραδοβίτσι τῆς Ἀνασελίτσας ἴσως.

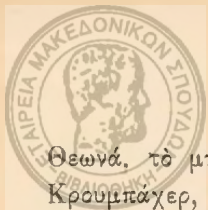
Δημ. Λουκοπούλου, Πάτερ Ιάκωβος ὁ νέος

Τὴ φυλλάδα τὴν τύπωσα στὰ 1894 μὲ ἐξοδα τοῦ διαλυμένου μοναστηρίου τῆς Δερβένιστας σὲ χίλια μονάχα ἀντίτυπα. Οὔτε ἕνα σήμερα δὲν

Εἰκόνα στὴν ἀρχὴ τοῦ χειρογράφου.

ὑπάρχει· ἀλλὰ κι ἡ κυκλοφορία τῆς ἔμεινε περιορισμένη στὰ χωριά τοῦ Ἀπόκουρου. Μόλα ταῦτα ὁ μακαρὶτης Περ. Ζερλέντης γράφοντας γιὰ τὸ

Θεωνά, τὸ μητροπολίτη Θεσσαλονίκης στὴ «Βυζαντινὴ ἐπετηρίδα» τοῦ Κραυμπαχερ, παραπέμπει στὴ ντυπωμένη φυλλάδα. Παράξενο μοῦ φαίνεται, ποῦ βρῆκε τὸ ἀντίτυπο.

Ἡ ἐκδοσὴ κείνη εἶναι τεποτένεια. Ἐπροσπάθησα μὲ τις τότε ἰδέες μου νὰ ξεκαθαρίσω τὸ κείμενο ἀπ' τὶς τάχα χυδαιολογίες. Ἔτσι νόμιζα πῶς δίνω στὴ δημοσιότητα κάτι καλύτερο. Λυποῦμαι, γιατί ἔτσι σκεπτόμουν. Ποῦ νὰ βρεθοῦν τὰ χρήματα τώρα νὰ ξαναδημοσιευτῇ ὁ κώδικας μὲ ἀναλλοίωτο τὸ κείμενο, ὅπως πρέπει; Ἄς εἶναι.

Μὲ τὴν εὐκαιρίαν ποῦ ἄρχισαν νὰ δημοσιεύονται τὰ «Θρακικά», νομίζω πῶς προσφέρνω κάποια συμβολὴ στὴ θρακικὴ ἱστορία κάνοντας λόγο γιὰ τὸν πάτερ Ἰάκωβο καὶ ξαναδημοσιεύοντας ἓνα μέρος τοῦ κειμένου, γλωσσικὰ ἀπείραχτο, ἐκεῖνο ποῦ γράφει γιὰ τὸ μαρτυρικό του θάνατο στὸ Διδυμότειχο.

Γιάννης στὰ κοσμικὰ ἦταν τὸ ὄνομα τοῦ δσιομάρτυρα. Βοϊδοντάδες, χωρὶς κοντὰ στὴν Καστοριά εἶναι ἡ πατρίδα του. Πολλὰ χρόνια ἔκαμε τὸ χασάπη στὴν Πόλη καὶ ἀπόχτησε πλοῦτο Ἄλύπητα ὅμως σκόρπισε κατόπι τὰ γρόσια του καὶ ἦρθε σ' Ἄγιον ὄρος. Ἐγίνε καλόγερος καὶ ἀσκήτευε σὲ καλύδα κοντὰ στὴ μονὴ τῶν Ἰδῆρων. Γρήγορα ἔλαμψε ἡ ἀρετὴ του, καὶ γι' αὐτὸ πολλοὶ τὸν ἀκολούθησαν σὰ μαθητές του. Καὶ ἀπ' αὐτοὺς ξακουσμένοι ὁ Μαρκιανός, καὶ ὁ παπὰ-Θεωνάς, ὕστερα Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης.

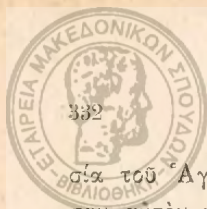
Ἦταν κατὰ τὸ 1519 τὰ πρῶτα χρόνια τῆς μαύρης καὶ ἀδάσταχτης σκλαβιάς. Σὰν θεῖα ἐπιταγὴ χαρακτηρίζει ὁ βιογράφος του τὴ σκέψη ποῦ τὸν ἦρθε νὰ φύγη ἀπ' τ' Ἄγιον ὄρος καὶ ν' ἀρθῆ στὰ μέρη τῆς Αἰτωλίας.

Ἐχοντας τὴ μαθητικὴ συντροφιά του ἦρθε καὶ ἐγκαταστάθηκε στὸ μοναστήρι τῆς Δερβέκιστας, «ὁ Πρόδρομος». Ἐνα χρόνο ἔμεινε κεῖ πέρα.

Ἡ σπηλιὰ ποῦ ἀσκήτευε, καὶ σήμερα εἶναι ἀκόμα γνωστὴ στὰ περὶ χωρα. Ὅλοι δείχνουν τ' «Ἀσκηταρεῖο», σ' ἓνα γκρεμό, δῶθε μεριά ἀπ' τὸ Ριγάνι τοῦ Ἐπάχτου κατὰ τὴ δεξιὰ ἄκρη τοῦ Φεῖδαρη. Σῶζεται καὶ σήμερα τὸ ξεροτοίχι ποῦ εἶχε χτίσει γιὰ νὰ κρατᾷ τὰ χῶματα. Τὰ κεροσταλάματα καὶ οἱ καπνιὲς ἀπ' τὰ κερὰ π' ἀναθε στὸ βράχο, φαίνονται, καὶ ἄς εἶναι περασμένα παραπάνω ἀπὸ 400 χρόνια ὡς τώρα.

Σωρὸ ἔτρεχαν οἱ χωριάτες ἀπόνα γύρο τὸ Σάββατο—Κύριακο ποῦ ὁ Ἄγιος ἀφήνοντας τ' ἀσκηταρεῖο, ἐρχόταν στὸ μοναστήρι νὰ λειτουργηθῇ καὶ μεταλάβῃ. Ἄλλος ἐρχόταν νὰ τὸν δῆ καὶ τοῦ φιλήσῃ τὸ χέρι, ἄλλος γιὰ νὰ ξομολογηθῇ καὶ πάρει συχώρηση καὶ ἄλλος ἀπ' ἀπλὴ περιέργεια.

Τὸ συχνὸ αὐτὸ ἀνθρωπομάζωμα σ' ἓναν τέτοιο ἐρημον τόπο κίνησε τὴν ὑποψία τοῦ Ἀγᾶ. Μπήκαν βέβαια καὶ οἱ ραδιουργίες στὴ μέση. Πολλοὶ θέλοντας νὰ κολακέψουν τὸν τύραννό τους, γιὰ ὑποπτη, παράσταιναν τὴν παρου-

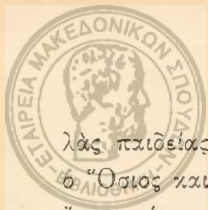

σία τοῦ Ἁγίου στὰ μέρη τῆς Αἰτωλίας. Καί φέρτα πάνω φέρτα κάτω, ἐπίασεν αὐτὸν καὶ τοὺς μαθητῆς του, Ἰάκωβο, διάκονο, καὶ Διονύσιο, καλόγερο. Δεμένους τοὺς πήγαν στὰ Τρίκαλα. Τοὺς φυλάκωσεν ὁ μπέης. Ἀπ' τῆ φυλακῆ ἔγραψε γράμμα πίσω στὴ Δερεβέκιστα καὶ γιὰ διάδοχό του διώριζε τὸν παπὰ - Θεωνά.

«καὶ ἀφοῦ ἔγραψε τὴν ἐπιστολή, ἔφθασεν καὶ οἱ βασιλικοὶ ἀνθρωποὶ, (Σελήμης δὲ ἦν οὗτος ὁ ἀπηνῆς καὶ ὠμώτατος) καὶ ἔβγαλαν οἱ ὑπηρέται ἀπὸ τὴν φυλακὴν τὸν Ὅσιον, καὶ τοὺς δύο μαθητάς του· καὶ ὁ ἓνας λέγονταν Ἰάκωβος καὶ τὴν τάξιν διάκονος, καὶ ὁ ἄλλος Διονύσιος· καὶ τοὺς ἔδωκαν καθάλλαν εἰς ἄλογα, καὶ μὲ ἀλύτους σιδηρᾶς ὑποκάτωθεν τῶν ποδῶν τοὺς ἔδεσαν, νὰ τοὺς ὑπάγουν εἰς τὸν βασιλέα· καὶ φθάσαντες εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, δὲν εὔρον ἐκεῖ τὸν βασιλέα, ἀμὴ εἰς ἄλλο κάστρον Δυμότειχον ὀνομαζόμενον, καὶ τοὺς ὑπῆγαν ἐκεῖ· καὶ ἐπρόσταξε νὰ ἔλθουν ἔμπροσθέν σου, νὰ τοὺς ἐξετάσῃ, καὶ καθὼς ἐπαρεστάθησαν εἰς τὸ κριτήριόν σου, δὲν ἐδειλίασεν· ἀμὴ μὲ ἀνδρείαν ἔκαμναν τὰς ἀποκρίσεις! καὶ ὁ τύραννος κοιτάζας αὐτοὺς μὲ ἄγριον πρόσωπον εἶπε τὸν Ὅσιον· εἶπέ, τί εἶναι αὐτὰ ὅπου ἤκουσα διὰ ἐσένα; καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν συναζεις τοὺς ραγιαδες εἰς τοῦ λόγου σου; μήπως ἤσουν κριτής; καὶ ὁ Ὅσιος ἀπεκρίθη· σὺ εἶσαι κριτής, ὅπου κυριεύεις τὸν κόσμον τοῦτον· καὶ ἐμένα μοῦ ἐδόθη ἄλλη κρίσις νὰ διδάσκω τὰ πλήθη τῶν Χριστιανῶν, νὰ κάμνουν τὰς παραγγελίας τοῦ Θεοῦ. καὶ ὁ τύραννος εἶπε· καὶ ποία κρίσις σοῦ ἐδόθη παρὰ Θεοῦ; λέγει του ὁ Ὅσιος, νὰ διδάσκω τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, τῶν ὁμοφύλων μου Χριστιανῶν, διὰ νὰ ἐργάζωνται τὰς ἀγίας αὐτοῦ ἐντολάς, καὶ νὰ μὴ κάμνουν κανένα κακόν· καὶ ὁ τύραννος ταῦτα ἀκούσας, ἐθυμώθη περισσότερο, καὶ μὲ θυμὸν τὸν λέγει· ἀνοσία κεφαλή, λέγε τὴν ἀλήθειαν, καὶ μὴ κρύπτῃς ἐκεῖνα, ὅπου ἔμαθα ἐγὼ ἀπὸ τοὺς ὁμοπίστους μου. καὶ ὁ Ὅσιος τοῦ εἶπεν, ἐὰν ζητᾶς νὰ μάθῃς τὴν ἀλήθειαν, αὐτὴ ὅπου σοῦ εἶπα εἶναι. καὶ εἰς τὸ χέρι σου εἶμαι, καὶ κάμε ὅ,τι θέλεις· τότε ἐπρόσταξε νὰ κρεμάσουν τὸν ἄγιον, καὶ νὰ τὸν δείρουν ὥραν πολλήν μὲ βούνευρα, καὶ δερνόμενος καθόλου δὲν ἐλάλει. ἀμὴ μιμούμενος τὸν ὑπὲρ ἡμῶν ἀποθανόντα Χριστόν, καὶ σιωπῶντας ὑπέμεινε τὰς βασάνους ἀνδρείως, τόσον ὅπου σὰν νὰ ἐπαιδεύετο ἄλλος· καὶ πάλιν ἐπρόσταξεν ὁ κατηραμένος νὰ δείρουν καὶ τοὺς μαθητάς του, καὶ ἰδὼν ὅτι αἰτίαν διὰ θάνατον δὲν εἶχαν, ἐπρόσταξε νὰ τοὺς φυλακώσουν· καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν εἶπεν καὶ τοὺς ἔφεραν ἔμπροσθέν σου, καὶ παλὺ τοὺς ἐδασάνισε, ἐπρόσταξε νὰ τοὺς βάλουν στρέβλας εἰς τὰς ἀγίας τῶν κεφαλᾶς· καὶ ὁ Ὅσιος στρεβλούμενος δὲν ἔπαθε βλάβην, ὁ δὲ διάκονος σφιγγόμενος ἐδῆγμεν ὁ ὀφθαλμὸς του, καὶ ἦτον κατὰ πολλὰ εὐμορφος εἰς τὴν ὄψιν, διὰ τὸ ὅποιον πολὺ ἐπάσχισε πολλάκις νὰ τὸν τουρκήσῃ νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν. ἀμὴ τοῦ Θεοῦ ἡ χάρις τὸν

ἐξυνάμωγε· αὐτὰς τὰς δύο τιμωρίας τοὺς ἔκαμε εἰς τὸ Δυμότειχον. καὶ ὕστερα τοὺς ἔδωσαν μὲ σιδηρᾶς ἀλύσους, καὶ τοὺς ἔστειλαν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, ὅτι ἐκεῖ ἦτον οἱ πασάδες τοῦ παραγγέλλοντας, νὰ τοὺς φυλάξουν καλὰ καὶ δι' ἄλλην ἐξέτασιν. καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἐπῆγε καὶ ὁ τύραννος ἐκεῖ, καὶ ἔμαθεν ἀπὸ τοὺς πασάδες του, ὅτι δὲν εἶναι ἄξιοι θανάτου. ἀμὴ ἔχει καὶ προφητικὸν χάρισμα, καὶ ἐκεῖνα ὁποῦ θὰ γίνουν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰ λέγει ὡσὰν νὰ τὰ βλέπη· καὶ ἀκούσας ὁ τύραννος ἐχάρη πολύ, ὅτι ἦτον πολὺ φιλόζωος, καὶ ἀγαποῦσε νὰ μάθῃ διὰ λόγου του· καὶ προσκαλέσας τὸν Ὅσιον, τὸν ἐρωτοῦσε πόσον θὰ ζήσῃ. καὶ ὁ ἅγιος τοῦ εἶπεν· ἤξευρε ἀπὸ ἐμένχ, ὦ βασιλεῦ, ὅτι ἡ ζωὴ σου ἐμετρήθη, καὶ εἰς ἐννέα μῆνας τελειώνει. Λέγει του ὁ τύραννος δὲν ἠξεύρεις τί λέγεις! Ἔ, ἐγὼ θέλω νὰ ζήσω, καὶ νὰ ὑπάγω νὰ πάρω τὴν Ρόδον. (τὴν ὁποίαν τότε ἐπολέμει) λέγει του ὁ ἅγιος· καὶ σὺ εἰς ἐννέα μῆνας ἀποθνήσκεις, καὶ διὰ τὴν Ρόδον τί σὲ μέλει; Καὶ οἱ πασάδες ἔγραφαν τὴν ἡμέραν καὶ δὲν ἐψεύσθη ὁ ἅγιος, ὅτι τελειώνοντες οἱ ἐννέα μῆνες, ἀπέθανε καὶ ὁ τύραννος καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ πῦρ τῆς κολάσεως! ἀκούοντας ὁμοῦ τοῦτον τὸν λόγον ὁ τύραννος, ἐθυμώθη πολὺ καὶ εἶπε καὶ ἐφυλάκωσαν τὸν Ὅσιον, καὶ ἐστοχάζετο μὲ τί τρόπον νὰ τὸν θανατώσῃ. χωρὶς εὐλογον αἰτίαν. διὰ τοῦτο ἐτεχνεύθη ὁ κατηραμένος, καὶ ἔστειλεν ἕνα πασά νὰ τὸν ἐρωτήσῃ περὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Μωάμεθ. καὶ ἐλθὼν ὁ πασάς λέγει τὸν Ὅσιον. Ἀδβά, πῶς ἔχεις τὸν Χριστόν; καὶ ὁ Ὅσιος εἶπε· τέλειον θεὸν καὶ τέλειον ἀνθρώπον· καὶ τοῦ ἐδιηγῆθη ὅλον τὸ μυστήριον τῆς συγκαταβάσεως. Λέγει του πάλιν ὁ πασάς· ἀμὴ τὸν προφήτην μας, πῶς τὸν ἔχεις; καὶ ὁ Ὅσιος εἶπε· δὲν εἶναι προφήτης, ἀμὴ ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ καὶ φίλος τοῦ Διαδόλου ἄριστος, ὅτι δὲν ἐλύπησεν ἄλλος περισσότερον τὸν Θεὸν καθὼς αὐτός. καὶ ὅποιος ἐλπίζει εἰς αὐτόν, ἢ τὸν ἔχει διὰ προφήτην, δὲν ἀξιώνεται τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ταῦτα ἀκούσας ὁ πασάς, ἤλθε καὶ τὰ εἶπε τὸν τύραννον. καὶ ἐκεῖνος παρευθεῖς, ἔστειλε τοὺς φονεῖς καὶ τοὺς εἶπεν, ὅτι ἀνίσως καὶ κάμητε τρόπον νὰ ἀρνηθοῦν τὸν Χριστὸν μεγάλης τιμῆς νὰ σᾶς ἀξιώσω. ὑπῆγαν λοιπὸν ἐκεῖνοι πρὸς τὸν Ὅσιον, καὶ τοῦ εἶπαν τὴν παραγγελίαν τοῦ βασιλέως· καὶ ἔκαμαν κάθε τρόπον· πότε μὲ κολακείας, καὶ πότε μὲ ὑποσχέσεις, καὶ πότε μὲ φαβερισμοὺς νομίζοντες οἱ ὠμότατοι νὰ τοὺς φέρουν εἰς τὴν ψευδῆ τους θρησκείαν, διὰ νὰ λάβουν τὰς τιμὰς, ὁποῦ τοὺς ἔταξεν ὁ βασιλεὺς. Οἱ δὲ Ἅγιοι καὶ οἱ τρεῖς, μὲ μίαν καρδίαν, γλῶσσαν, καὶ φωνὴν ἐξεβόησαν λέγοντες· μὴ γένοιτο Χριστὲ βασιλεῦ ἡμῖν, νὰ σὲ ἀρνηθῶμεν τὸν Κύριον τῆς δόξης, καὶ βασιλέα τῶν βασιλευόντων, καὶ νὰ πιστεύσωμεν τὸν ψεύστην, καὶ πλάνον καὶ ἐχθρόν σου. καὶ ταῦτα ὡς ἤκουσαν οἱ φονεῖς, ἤλθαν καὶ εἶπαν τὸν τύραννον. εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὁποῦ μᾶς ἔστειλες κράτιστε βασιλεῦ διὰ νὰ τοὺς καταπίσωμεν νὰ ἀρνηθοῦν τὸν

Χριστόν, ὃχι μόνον δὲν τὸν ἀρνοῦνται, ἀμὴ καὶ τὸν προφήτην, ὅπου πιστεύομεν ἡμεῖς, αὐτοὶ τὸν ὀνομάζουσι πλάνον, καὶ γελασμένον. καὶ ἡμᾶς ὅπου τὸν πιστεύομεν, μᾶς λέγουσι πῶς εἴμεθα τελείως ἀπωλεσμένοι. Καὶ ὁ τύραννος αὐτὰ ἀκούσας ἐθυμώθη καὶ ἐπρόσταξε νὰ τοὺς φέρουν, καὶ νὰ ξύσουν τὰς σάρκας των, μὲ σιδηρὰ ὀνύχια, καὶ εἶπεν ἀνίσως καὶ κάμουν τὸ πρόσταγμά μου καὶ ἀρνηθοῦν τὸν Χριστόν, νὰ ἐλευθερωθοῦν ἀπὸ τὰς παιδείας, εἰδὲ νὰ παιδευθοῦν. Καὶ λέγοντας αὐτά, ἄρχισαν οἱ τζελάτηδες, καὶ ἄλλος ἐξοῦσε τὰς σάρκας τῶν Ἁγίων, ἄλλος ἔκρουε τὰς σιαγόνας των, καὶ ἄλλος ἐβάστα κρέας καὶ ἀνάγκαζε τοὺς ἁγίους νὰ φάγουν, ἡξεύροντες ὅτι οἱ μοναχοὶ δὲν τρώγουν κρέας, καὶ τόσον τοὺς ἐθασάνισαν οἱ κατηραμένοι, ὅτι ἡ γῆ ὅπου ἔσπεκον οἱ μάρτυρες ἐκοκκίνησεν ἀπὸ τὸ αἷμά τους! καὶ ὁ τύραννος ἐθαρροῦσε πῶς θέλουν φοβηθῆ τὰς παιδείας, νὰ γυρίσουν εἰς τὴν πίστιν του. καὶ οἱ Ἅγιοι οὕτως στερεοί, καὶ ἀνδρεῖοι εἰς τὴν ψυχὴν, καὶ ἔτσι πικρῶς βασανιζόμενοι, καθόλου δὲν ἤκουσαν τὰς φλυαρίας του, ἀμὴ ἀσυγκρίτως περισσότερον ἀγαποῦσαν ἐκεῖνα τὰ καλὰ, ἢτοι τὸν παράδεισον, παρὰ τοῦτα τὰ γήινα, διὰ τοῦτο ὑπέμενον καὶ τὰς παιδείας μὲ χαρὰν, ἐλπίζοντες, μὲ αὐτὰς νὰ ἀπολαύσουν τὴν λαμπρότητα τῶν δικαίων, καὶ τὴν ἀδάπανον τρυφήν, καθὼς καὶ τὰ ἀπήλαυσαν! Καὶ οἱ τζελάτηδες ἐκουράσθησαν, καὶ εἶπαν τὸν τύραννον, τὸ ἀμετάθετον τῶν Ἁγίων. Καὶ ἐκεῖνος ἐπρόσταξε νὰ τοὺς φυλακώσουν, νὰ τοὺς φέρῃ καὶ εἰς ἄλλην ἐξέτασιν, καὶ ὕστερα ἀπὸ τρεῖς ἡμέρας καθίσας εἰς τὸ κριτήριον, ἐπρόσταξε καὶ ἔφεραν τοὺς ἀθλητὰς ἐπροσθέν του καὶ εἶπε τοὺς βασανιστὰς νὰ ἐδγάλουν λουρία ἀπὸ τὰ βυζία τοῦ τρισολδίου γέροντος, εἰς τὰς πλάτες, καὶ ἕως τοὺς νεφρούς, καὶ νὰ βάλουν ἄλας καὶ ξεῖδι εἰς τὰς πληγὰς των, καὶ τοὺς δύο μαθητὰς νὰ τοὺς δέρουν μὲ βούνευρα εἰς μερικὰς ὥρας, καὶ πάλιν νὰ τοὺς φυλακώσουν, διὰ νὰ στοχασθῇ πικρότερα βάσανα. καὶ ὕστερα ἀπὸ ὀλίγας ἡμέρας τοὺς ἔφερε πάλιν εἰς τὸ κριτήριον. καὶ τοὺς εἶδε καὶ ἦτον χαρούμενοι, καὶ εἶχαν τὰς παιδείας διὰ χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν, καὶ γλυκύτατον ξεφάντωμα, καὶ ἐκαταγελοῦσαν. Τότε ἐπρόσταξε νὰ καταξοσχίσουν, μὲ σιδηρὰ ὀνύχια τοὺς τιμίους πόδας του, καὶ νὰ κατακαίουν τὰς πληγὰς του μὲ λαμπάδες. καὶ πάλιν μετὰ ἡμέρας ἐπρόσταξε νὰ κατατρίψουν τὰς πληγὰς του, χωρὶς λύπην, μὲ τρίχινα πκνία. καὶ ὡτὰν ἐτελείωσε καὶ αὐτὴ ἡ παιδεία. καὶ ἄλλαι πολλαί, ὅπου ἔγιναν εἰς διάστημα δεκαεπτὰ ἡμερῶν, τότε ἀπεφάσισεν ὁ κατηραμένος καὶ ἀλιτήριος νὰ τοὺς κρεμάσουν! Καὶ λαβόντες οἱ φονεῖς τοὺς μάρτυρας τῆς ἀληθείας, τοὺς ἔφεραν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, καὶ τῆς τελειώσεως! καὶ ὁ μὲν Ὁσῖος (ὦ τοῦ θαύματος) περιπατῶντας ἦλθεν ἐκεῖ, ὅπου δὲν εἶχε κρέας εἰς τοὺς πόδας του, ἀμὴ ἦταν τὰ κόκκαλα γυμνά, καὶ τοῦτο ἰδόντες οἱ ἄνθρωποι, ὄλοι ἐθαύμασαν. οἱ δὲ ἄλλοι δύο ἐβαστάζοντο ἀπὸ ἄνθρώπους, ὅτι δὲν ἤμποροῦσαν νὰ περιπατήσουν ἀπὸ τὰς πολ-

λας παιδείας, και καθὼς ἔφθασαν εἰς τὸν τόπον τῆς τελειώσεως, ἐζήτησεν ὁ Ὅσιος καιρὸν νὰ προσευχηθῆ, και οἱ τξελάτηδες τοῦ εἶπαν, καθὼς θέλεις ἔτσι κάμε. Τότε ὁ Ἅγιος λαβὼν τὸν Διάκονον τὸν ἔστησεν ἐκ δεξιῶν, και τὸν ἄλλον ἐξ ἀριστερῶν. και τοὺς λέγει. ὦ τέκνα μου, καιρὸς εἶναι νὰ υπάγωμεν πρὸς τὸν ποθούμενον Χριστόν, διὰ τὸν ὁποῖον και τὰς παιδείας υπεμείναμεν. ἄς προσευχηθῶμεν λοιπόν. και διὰ τὸν κόσμον, και διὰ τὴν ἐκκλησίαν, εὐχαριστοῦντε τὸν κύριον, ὁποῦ μᾶς ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τοῦτον τὸν μάστιγον κόσμον και μᾶς κατηξίωσε τῆς ἀτελευτητοῦ βασιλείας του κληρονόμους. αὐτὰ εἶπε, και εὐθὺς τὰς χεῖρας του. και ὄμματα πρὸς οὐρανὸν ὑψώσας προσηύξατο, με τοὺς ἄλλους δύο. και ἐκ τρίτου ἐπὶ τὴν γῆν πεσόντες, και προσκυνήσαντες τὸν κύριον τὸν εὐχαρίστουν, ὁποῦ τοὺς ἠξίωσεν εἰς τὸ μαρτύριον. Τότε ἔβγαλεν ἀπὸ τὸν κόρφο του ὁ Ὅσιος τρεῖς μερίδες τῶν ἀχράντων μυστηρίων. και ἔδωκε τὴν μίαν τὸν Διάκονον, και τὴν ἄλλην τὸν Διονύσιον, και αὐτὸς τὴν τρίτην μερίδα μετέλαβε, και χεῖρας και ὄμματα πρὸς οὐρανὸν ὑψώσας, με μεγάλην φωνὴν εἶπε. Κύριε εἰς χεῖράς σου παρατίθημι τὸ πνεῦμα μου. και με χαριέστατον πρόσωπον παρέδωκε τὸ πνεῦμα πεσὼν εὐθὺς νεκρωμένος. και ἰδόντες οἱ δῆμιοι, τὸ γενόμενον, και ὄλος ὁ λαός, ὁποῦ ἔστεκεν ἐκεῖ ἐθαύμασαν! και ὑπῆγεν ἓνας στρατιώτης εἶπε τὸν βασιλέα τὸ γενόμενον. και ὁ τύραννος εἶπεν, ὅτι και νεκρὸν τὸ σῶμα νὰ τὸ κρεμάσουν. και τοὺς μαθητάς του ἓνα ἐκ δεξιῶν, και τὸν ἄλλον ἐξ ἀριστερῶν. και ἔτσι και αὐτοὶ οἱ μακάριοι παρέδωκαν τὰς ψυχὰς τῷ Κυρίῳ. και ἐτελειώθησαν οἱ Καλλίνικοι Ὅσιομάρτυρες. εἰς τὴν πρώτην τοῦ Νοεμβρίου μηνός. κατὰ τὸ 1520 σωτήριο ἐτος. Τὰ δὲ τίμια αὐτῶν λείψανα, κάποιοι χριστιανοὶ τὰ ἠγόρασαν, και τὰ ἔφεραν εἰς μίαν χώραν ἔξω τῆς πόλεως τρία μίλια, ὀνομαζομένην Ἀλθανιοχώριον, και ἐκεῖ κατέθεσαν αὐτὰ χωριστὰ καθένα, εἰς τόπον και μνημεῖον. και τὸν θεῖον Ἰάκωβον ἀνάμεσα τῶν δύο μαθητῶν. . . »¹⁾

Τὸ λείψανο τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου σώζεται ἀκέρειο στὸ μοναστήρι τῆς Μακεδονίας «Ἀναστασία ἢ Φαρμακολύτρια». Οἱ μνητές του καταδιώχθηκαν ἀπ' τὸ μητροπολίτη τῆς Ἄρτας Ἀκάκιο. Τελευταία μαζώχτηκαν στὴ Σιμόπετρα τ' Ἁγίου Ὁρους. Πολλὰ θαύματα εἶδαν οἱ πιστοὶ χριστιανοὶ κί ὕστερα ἀπ' τὸ θάνατό του. Ὅλη ἢ Θεσσαλία γιορτάζει τὴ μνήμη του, καθὼς λέει ὁ βιογράφος του.

¹⁾ Στὸ κείμενο φύλαξα τὴ στίξη μονάχα, ὄχι ὄμως και τὴν ὀρθογραφία, ἂν και ὀρθογραφικὰ σφάλματα λίγα ἔχει ὁ συγγραφέας.